

ARCHEOLOGIENOTA

BRECHT RINGLAAN
(prov. ANTWERPEN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX,
Maarten BRACKE, Sarah DALLE

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016G113

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: Reno-Art, Beukenlei 22 bus 1, 2960 Sint-Job-in-'t-Goor
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Brecht Ringlaan (kruising Veldstraat; zie plan in bijlage 1 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 168813.89, Y: 227499.17; X: 168984.75, Y: 227645.95
- ➔ Kadastergegevens: Brecht, 3de Afd., Sectie D, nr.'s 783m en 783h (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat:

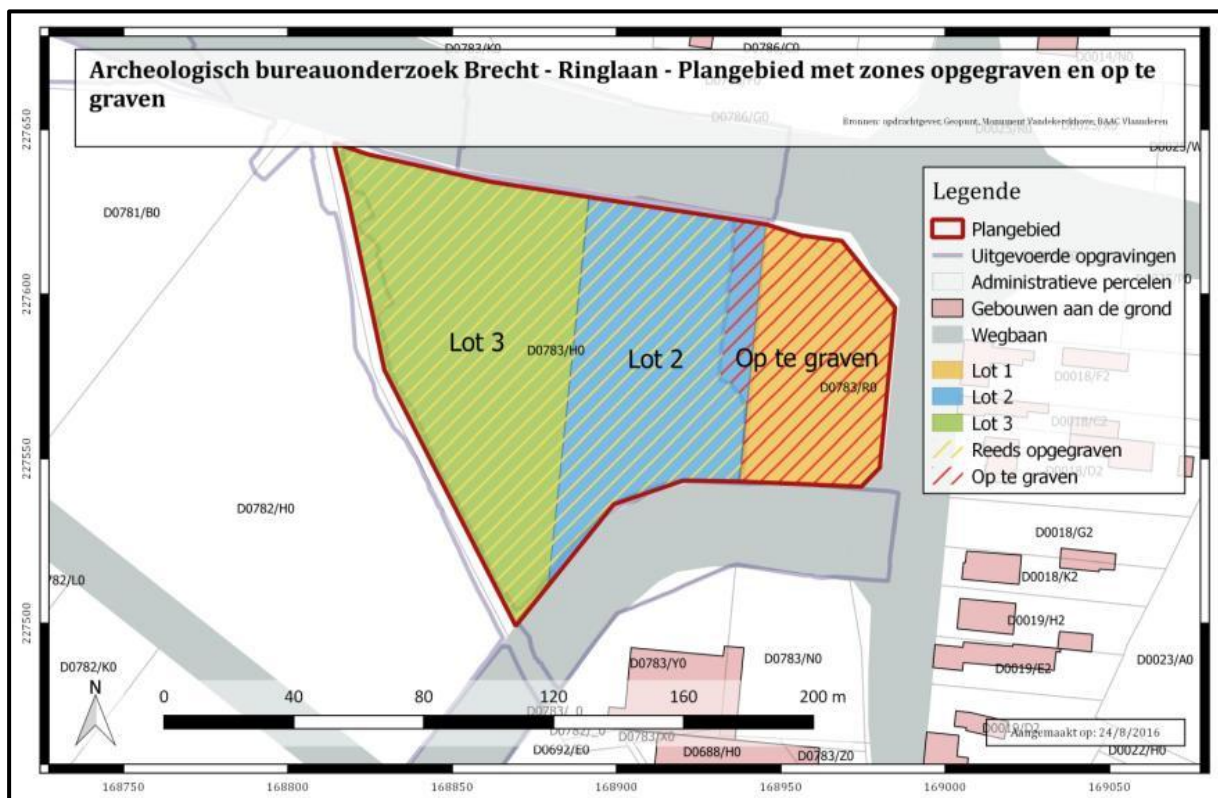
- er een zeer hoge verwachting is voor de aanwezigheid van archeologische sporen, voornamelijk uit de metaaltijden en nieuwste tijd;
- de voorziene bebouwing en betonverharding zullen resulteren in een vernieling van het archeologische bodemarchief;
- er geen redenen zijn om aan te nemen dat het projectgebied verstoord is in het verleden;
- loten 2 en 3 reeds archeologisch onderzocht werden in 2011 en 2012.

Omwille van bovenstaande redenen wordt geconcludeerd dat voor lot 1 en een smalle strook van lot 2 een verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Dit verder onderzoek zou in eerste instantie kunnen bestaan uit een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven, maar gezien de zeer hoge verwachting aan sporen is het aangewezen om meteen over te gaan naar opgraving om zo de bijkomende

tijd en kosten van een extra vooronderzoek te vermijden. Ook een bijkomend booronderzoek of andere methodes van vooronderzoek zouden weinig noodzakelijke informatie aanreiken, aangezien de noodzaak tot integraal opgraven reeds kon aangetoond worden.

- **Planafbakening**

Het gebied dat door de initiatiefnemer zal ontwikkeld worden is 14 521m² groot. Het gebied is onderverdeeld in 3 loten, waarvan een zone van 10 990m² op loten 2 en 3 reeds in 2011 en 2012 onderzocht werden op initiatief van een intercommunale in het kader van een eerdere ontwikkeling. De zone die nog aan onderzoek onderworpen moet worden, met name de rood gearceerde zone op lot 1 en een smalle strook van lot 2, heeft een oppervlakte van 3531m² (zie figuur 1).

Figuur 1: Overzicht van het projectgebied met aanduiding van de verschillende loten en de reeds opgegraven en nog op te graven zones.

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard is van de archeologische site die werd aangetroffen in de bodem. Kennis daarvan kan bijdragen tot een beter begrip van de ontstaansgeschiedenis van deze regio. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- ➔ Zijn er archeologische sporen en/of artefacten bewaard? Zo ja, tot welke archeologische periode(s) behoren deze?
- ➔ Wat is de bewaringstoestand van de archeologische sporen en/of artefacten?
- ➔ Wat is de aard van de archeologische site, sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- ➔ Vervolledigen de nieuwe sporen het beeld van de eerder aangetroffen sites op de aansluitende percelen? Kan het mogelijke einde van het grafveld vastgesteld worden? Is er sprake van nog meer bewoningssporen uit de metaaltijden? Vervolgt de WOII-site zich nog verder?

- **Plan van aanpak**

De geselecteerde zone wordt onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens 2 archeologen. Het uitgraven van de grond gebeurt laagsgewijs, op aangeven van de archeologen en tot op het relevante archeologische niveau. De kans is zeer reëel dat het reeds aangetroffen urnenveld op loten 2 en 3 zich verderzet op lot 1, waardoor dus met extra aandacht moet uitgekeken worden naar scherven van urnen die reeds in de B-horizont of plaggenbodem kunnen opduiken. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien. Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De archeologische opgraving moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

- **Schatting totale duur**

Er wordt geschat dat de graafmachine per werkdag op deze site een archeologisch vlak van 600m² kan aanleggen. De registratie van dit vlak zal nadien 1 à 2 werkdagen in beslag nemen. Een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg van minstens 5 personen die constant op het terrein aanwezig zijn, kan dit onderzoek afronden op 2 weken tijd.

Het terrein kan opgesplitst worden in 2 werkputten van gelijke omvang. Per put wordt een termijn van 1 week voorzien. De aanleg en gelijktijdige registratie van het vlak kan geschieden op 2 werkdagen, het onderzoek van de sporen kan met een voldoende grote ploeg gebeuren op 3 dagen tijd.

Bij de vondst van een waterput moet ingeschat worden dat deze niet binnen deze termijn onderzocht kan worden, aangezien er bemaling zal moeten voorzien worden en deze minstens een week nodig heeft om optimaal te functioneren. De zone met de waterput zou in dat geval uitgesteld onderzocht moeten worden. Dit lukt gewoonlijk op 1 werkdag.

- **Kostenraming**

De opgraving wordt uitgevoerd door een ploeg bestaande uit een erkend archeoloog (deeltijds), een veldwerkleider (permanent, zowel voor veldwerk als verwerking), twee assistent-archeologen (permanent, zowel voor veldwerk als verwerking), een aardkundige (deeltijds) en 2 technisch medewerkers (permanent voor veldwerk). Indien nodig worden een conservator, een materiaaldeskundige (metaaltijden en nieuwe tijd) en natuurwetenschappers deeltijds betrokken bij het onderzoek. De kosten voor graafwerken en werfinfrastructuur maken geen deel uit van deze kostenraming. Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt een te verrekenen som van 5000 euro voorzien, die wordt opgenomen in de post verwerking.

➔ Veldwerk: 26 000 euro

➔ Assessment: 2000 euro

- ➔ Verwerking: 10000 euro
- ➔ Rapportering: 6000 euro
- ➔ Conservatie: 500 euro

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen en 2 technisch medewerkers, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen dient ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op landelijke sites.
- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen dient ten minste 120 werkdagen veldervaring te hebben met metaaltijdsites, met het vondstmateriaal uit de metaaltijden en met grafcontexten (urnenvelden) uit de metaaltijden.
- ➔ De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met archeologisch onderzoek.
- ➔ De technisch medewerkers dienen niet te beschikken over specifieke competenties.

- **Risicofactoren**

Er zal op alle momenten (voorbereiding en uitvoering) een gedegen overleg moeten zijn tussen de initiatiefnemer en de aannemer archeologie om de werken optimaal op elkaar af te stemmen.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende het onderzoek bewaard worden bij de aannemer archeologie. Na volledige afronding van het onderzoek zullen met de initiatiefnemer de nodige afspraken gemaakt worden over een definitieve deponeringsplek. Aangeraden wordt om het archeologische opgravingsarchief te deponeren bij het Provinciaal Depot van de Provincie Antwerpen, waar zich ook de overige vondsten bevinden uit de eerder opgegraven zones uit de onderzoeken van Monument Vandekerckhove en BAAC Vlaanderen. Het is steeds aangewezen om dergelijke ensembles die een inhoudelijke eenheid vormen, samen te bewaren.